

UEU-KO IKASTAROAK. Hogeita bost urte bete dira aurten ikastaroak Iruñean egiten hasi zirenetik

Satrustegi: «Nafarroan euskararen mugimendua zirraragarria izan da»

Hizkuntzaren bilakaera izan zuten aztergai Udako Euskal Unibertsitateko Iruñeko ikastaroetako sarrera ekitaldian

Orreaga Aranburu | IRUÑEA

ESANAK

Euskarak azken 25 urteotan Nafarroan izandako bilakaera izan zen atzo mintzagai Udako Euskal Unibertsitatean (UEU), Iruñeko ikastaroetako sarrera ekitaldian. Bertan, Jose Mari Satrustegi euskaltzainak *Nafarroako egoera 25 urteren buruan* hitzaldia eman zuen, Larraona ikastetxeko areto nagusian.

Izan ere, UEUren 29. ikastaldia izan arren, 25 urte bete dira aurten ikastaldiak Iruñean hasi zirenetik. Jose Mari Satrustegiren hitzetan, «Nafarroan euskararen inguruan egondako mugimendua zirraragarria izan da».

Azken 25 urteetan euskararen inguruan izandako gertakizunak aztertzeke, historian atzera jo zuen Satrustegik. 1972. urtera arte Nafarroan oso egoera ona izan zela adierazi zuen euskaltzainak: «1956an, Diputazioak berak eraginda, Euskararen Aldeko Batzordetik deitu gintuzten, eta zerbait egin beharra zegoela esan. Franco-ren garaia ziren eta euskara aipatzea ere beldurgarria zen, eta hara non Nafarroako Diputaziotik esaten den egoerak ezin duela horrela iraun».

1966an ere, *Príncipe de Viana* aldizkariaren euskarazko gehigarria ateratzeko, trabarik izan ez zutela esan zuen Satrustegik.

1972an Diputazioa aldatu zenean zailtasunak etorri zirela adierazi zuen euskaltzainak: «Orduan eten ziren aurretik egindako lanak». Ordura arte, Diputazioak ordainduta, «euskal eremuk» eskola publikoetan ordu erdiko euskara eskolak ematen hasiak zirela azaldu zuen Satrustegik, baina Diputazioaren aldaketarekin «dena trabak» izaten hasi zirela.

25 urteko garapena

Hasieran helburu xumea zutela esan zuen Jose Mari Satrustegik: «Gutxienez, orduko mugari eustea, egun batez; Gasteizen, Agurainen, Altsasun, Iruñean eta ikastolak ikustea, guretzat hori amets handia zen». Handik aurrera ikastolak sortzen hasi zirela esan zuen, eta horiekin mugak zabaldur joan zirela.

Ikastolek sortutako dinamika duen eraginaz ere hitz egin zuen euskaltzainak: «Hain gure aurkakoa zen aginteak haurrik

«1972 arte Nafarroan oso egoera ona izan zen, Diputazioak berak laguntza ematen zigun»

«1972an, Diputazioa aldatzean, zailtasunak etorri ziren eta ordura arteko lanak eten ziren»

«Hain gure aurkakoa den aginteak haurrik gabe gelditzeko arriskuan ikusi du bere burua»

«Lehen euskara aipatu ezin zitekeen eremuetan gaur egun euskaraz irakasten da»

JOXE LACALLE

Jose Mari Satrustegi euskaltzaina eta Xabier Isasi UEUko zuzendaria, Iruñeko ikastaldien hasiera ekitaldian.

gabe gelditzeko arriskuan ikusi du bere burua». Gaur egun inoiz baino haur gutxiago jaiotzen dela baina horietatik asko euskarazko eskoletara doazela azaldu zuen, eta «etsaia» eskola publikoetan euskara sartzera iritsi dela.

Satrustegiren arabera, hala ere, aldaketarik handiena haur kopurua ez baizik «lehen euskara aipatu ezin zitekeen eremuetan gaur egun eskoletan ere irakastea da». Hala ere, unibertsitatean ikasketa guztiak euskaraz emateko oraindik bide luzea dagoela esan zuen Satrustegik.

«Hasieran beste erakundeekin sorrerarekin UEUk erreleboa izango zuela pentsatu genuen», adierazi zuen, «baina oraindik euskaraz ikasi ahal izateko bidean hutsuneak daude».

Xabier Isasi: «Gizartean sekulako elkartasuna jaso dugu»

O.A. | IRUÑEA

Xabier Isasi UEUko zuzendariak aurkeztu zuen atzoko ekitaldia, Iruñeko Larraona ikastetxean. UEUk Iruñean 25 urte bete dituela eta, balantzea egiteko «aitzakia» ona dela adierazi zuen Isasik.

«Urte hauetan egindako ibilbidea ez da makala izan, baina ez da UEUko kideok nahi genukeen beste», esan zuen UEUko zuzendariak. Euskal Herrian inoiz baino unibertsitate gehiago dauden arren haietan dauden ikasle guztiek ezin dutela euskaraz ikasi nabarmendu zuen.

Euskararen normalizazioa

aurrera doala eta unibertsitateak gizartearen eskaerari erantzun behar diola esan zuen

Hasiera-hasieratik, UEUren ardatza euskara izan dela esan zuen Isasik, eta 29 urteotan frogatu duela euskara jakintzaren zirrikitu guztietara iritsi daitekeela.

«Nafarroan euskara unibertsitateetik bidali dute, eta UEUri zangolatara dabilkio Nafarroako Gobernua», esan zuen UEUko zuzendariak: «Baina, hala ere, 25 urte eman ditugu Iruñean, eta pertsona eta erakunde anitzen babesa izan da hainbeste irautearen oinarria».

«UEUren ekarpena onartu egin digu Nafarroako Gobernuak berak, baina laguntza ukatu egin digute», esan zuen Isasik. Hala ere, trukean, Nafarroako gizartean sekulako elkartasuna jaso dutela gaineratu zuen.

Urte hauetan babesa eskaini dutenei eskerrak eman zizkien Isasik, eta orain arte egindako lanak beste aukera batzuk zabaldu dituela esan zuen.

Azkenik, Larraona ikastetxeko areto nagusian bildutako ahalik eta gehien ikastea opa zien eta Satrustegiri eman zion hitza, euskararen bilakaera aztertzeke.